

Til lovforslag nr. L 40. Betænkning afgivet af Kulturudvalget den 9. december 1999

Betænkning

over

Forslag til lov om regionale kulturaftaler samt ændring af teaterloven, museumsloven og lov om musik

Udvalget har behandlet lovforslaget i en række møder og har herunder stillet spørgsmål til kulturministeren, som denne har besvaret skriftligt. Nogle af udvalgets spørgsmål og ministerens svar herpå er optrykt som bilag til betænkningen.

Endvidere har udvalget modtaget en skriftlig og en mundtlig henvendelse fra BTS (BørneteaterSammenslutningen).

Der er af kulturministeren stillet ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Herefter indstiller *et flertal* (udvalget med undtagelse af Dansk Folkepartis medlemmer) lovforslaget til *vedtagelse* med det af kulturministeren stillede ændringsforslag.

Et mindretal inden for flertallet (Venstres, Det Konservative Folkepartis og Kristeligt Folkepartis medlemmer af udvalget) støtter lovforslaget, fordi det giver mulighed for at prioritere lokale interesser og ønsker, og fordi lovforslaget lægger op til at fremme og give råderum til det lokale incitament og engagement. I den forbindelse lægger mindretallet vægt på:

– at beslutningskompetencen ligger lokalt,

- at »armslængdeorganerne«, som skal yde faglig rådgivning, alene har indstillingsret i forhold til beslutningstagerne,
- at man udnytter den ekspertise, der ligger i de eksisterende lokale/amtsslige råd og nævn,
- at de enkelte kulturaftaler udformes sådan, at man i relation til forvaltningsmyndigheder og de eksisterende rådgivende råd og nævn undgår dobbelt administration og overlappning.

Et *mindretal* (Dansk Folkepartis medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling, men vil stemme for det stillede ændringsforslag.

Ændringsforslag

Af *kulturministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til titlen

- 1) Ordene »samt ændring af teaterloven, museumsloven og lov om musik« udgår.

Bemærkninger

Til nr. 1

Ændringsforslaget er af redaktionel karakter.

Hanne Andersen (S) fmd. Søren Hansen (S) Carsten Hansen (S) Peder Sass (S) Jytte Wittrock (S)

Margrete Auken (SF) Peter Duetoft (CD) Henrik Svane (RV) Ole Sohn (SF) Ester Larsen (V)

Kim Andersen (V) Kristian Jensen (V) Jens Rohde (V) Brian Mikkelsen (KF)

Ole Donner (DF) nfm. Poul Nødgaard (DF) Tove Videbæk (KRF)

Enhedslisten og Frihed 2000 havde ikke medlemmer i udvalget.

Nogle af udvalgets spørgsmål til kulturministeren og dennes svar herpå

Spørgsmål 1:

Er ministeriet indstillet på at godkende modeller i henhold til § 3, nr. 3, der sikrer de lokale beslutningstagere den endelige afgørelse i konkrete bevillingssager?

Svar:

Den overvejende del af de modeller, som Kulturministeriet har fået præsenteret fra potentielle kulturregioner, indebærer, at de fagligt rådgivende udvalg alene får indstillingsret i forhold til de politisk besluttende udvalg, som træffer den endelige afgørelse i konkrete bevillingssager. Kulturministeriet er indstillet på at godkende sådanne modeller, jf. også evaluators anbefaling, som er gengivet i bemærkningerne til lovforslagets § 3, hvor der står: »Evalueringen anbefaler, at »armslængdeorganerne« skal have indstillingsret ved fordeling af tilskud.«

Spørgsmål 2:

Vil ministeren opstille mere konkrete modeller end de i bemærkningerne anførte til sikring af, at de bevilgende myndigheder får en selvstændig kompetence i henhold til § 3, nr. 3?

Svar:

I forbindelse med udarbejdelsen af lovforslaget og de drøftelser, der har været med de nuværende forsøgsregioner, har det været meget vigtigt at sikre en balance imellem den uafhængige kulturfaglige rådgivning og den politiske beslutningsproces. Når der ikke er opstillet mere konkrete forslag til udformningen af de såkaldte »armslængdeorganer«, er det netop for at sikre kommende regioner muligheden for selv at komme med forslag, der passer til kulturaftalens indhold og til den måde, arbejdet tilrettelægges på i den pågældende region.

Kulturministeriet er indstillet på at godkende modeller, hvor et rådgivende udvalg med indstillingsret består af både regionale politikere og af personer med kulturfaglig indsigt. Det vil dog være en betingelse, at politikerne ikke har flertal i udvalget, og ministeriet lægger vægt på, at for-

slag til medlemmer med relevant kulturfaglig indsigt er indhentet fra de relevante faglige miljøer eller organisationer.

De bevilgende myndigheder vil – i alle de tilfælde, hvor et armslængdeorgan alene har indstillingsret – være sikret den selvstændige kompetence, som der spørges til, idet disse myndigheder træffer den endelige beslutning om fordelingen af de afsatte midler, jf. også svaret på spørgsmål 1.

Spørgsmål 3:

Hvordan vil ministeren sikre, at regioner, som indgår en regional kulturaftale med kulturministeren, ikke stilles ringere end andre dele/regioner af landet?

Svar:

Når en regional kulturaftale bliver indgået, vil den kulturelle rammebevilling, som tildeles regionen, blive beregnet efter de regler, der gælder for tildeling af de forskellige tilskud på hele Kulturministeriets område. Ved aftaleindgåelsen får kulturregionen altså tilskud, som stiller den lige med resten af landet.

I løbet af aftaleperioden kan der i kulturregionen findes institutioner eller aktiviteter, som vil kunne blive berettiget til at modtage statstilskud – eller hvor statstilskuddet på grund af markant forøget finansiering fra regionens side må forventes at stige betydeligt. I det omfang kulturregionerne har kendskab til, at en sådan situation vil opstå i løbet af aftaleperioden, har de mulighed for at varsle dette i den regionale kulturaftale. Den kulturelle rammebevilling vil så kunne reguleres med det tilskud, som efter reglerne kan tilfalde den pågældende institution.

I aftalerne indarbejdes genforhandlingsklausuler, som sikrer, at aftalerne blandt andet kan genforhandles, hvis der gennemføres lovgivning på Kulturministeriets område, der berører de tilskud, som indgår i den kulturelle rammebevilling.

Kulturministeriet vil naturligvis gå i dialog med de enkelte aftaleregioner, hvis der i løbet af

aftaleperioden opstår situationer, hvor regionen kan godtgøre, at den stilles væsentligt ringere end dele af landet, der ikke har indgået kulturaftaler.

Spørgsmål 9:

Ministeren bedes redegøre nærmere for relationerne mellem de i bemærkningerne foreslåede »armslængdeorganer« og de eksisterende amtslige råd og nævn, herunder om de nye organers oprettelse og organisering forudsættes indrettet efter de eksisterende råd og nævn, bl.a. således at man undgår kompetencestridigheder.

Ministeren bedes i den forbindelse oplyse, om man har planer om at kunne anvende de eventuelle »armslængdeorganer« i andre sammenhænge, eller om de udelukkende vil komme ind som »et ekstra led« i relation til regionale kulturaftaler?

Svar:

Ved udformning af de regionale kulturaftaler stilles der krav om, at de enkelte kulturregioner gør rede for, hvorledes det såkaldte armslængdeprincip søges efterlevet på regionalt niveau. Det kan ske gennem oprettelse af nye organer, eller ved at regionen benytter allerede eksisterende organer. Hvor en kulturregion dækker et helt amt, vil det være naturligt at søge at kombinere de eksisterende amtslige udvalg med de udvalg, der skal oprettes i medfør af kulturaftalen. Loven om regionale kulturaftaler åbner således mulighed for, at regioner, der omfatter amter, kan strukturere amtsmuseumsrådet på en måde, så det både fungerer som amtsmuseumsråd og som rådgivende udvalg i forbindelse med kulturaftalens udmøntning.

På alle områder vil det være naturligt at søge at etablere et samarbejde mellem de amtslige råd og udvalg, og de udvalg, som regionen selv nedsetter. I den forbindelse er det væsentligt at bemærke, at hovedparten af regionerne i forvejen har nedsat udvalg, som enten direkte kan påtage sig opgaven, eller som kan justeres på en sådan måde, at de kan løse opgaven. Der er intet til hinder for, at udvalg, som er nedsat i medfør af kulturaftalen, i øvrigt rådgiver regionen om kunst- og kulturspørgsmål, herunder kommer med indstilling om fordeling af regionalt oprettede puljer og lignende.

Spørgsmål 10:

Ministeren bedes kommentere henvendelse af 2. december 1999 fra formand for BørneTeaterSammenslutningen (BTS), Steen Nørgaard, vedrørende opfølgning på foretræde om regionale kulturforsøg.

Svar:

En af ideerne bag de regionale kulturaftaler er, at økonomi og ansvar for en række kulturelle aktiviteter og institutioner lægges ud til kulturregionerne. Dette gælder også på teaterområdet, hvor den statslige støtte til egnsteatre, små storbyteatre, teaterabonnementsordningen og børneteaterrefusionsordningen foreslås udlagt. BørneTeaterSammenslutningens forslag om en sikring af aktivitetsniveauet på børneteaterområdet ved indgåelse af kulturaftaler strider grundlæggende imod lovens sigte om at øge regionernes ansvar og dispositionsfrihed.

Jeg er selv meget optaget af at sikre børnekulturen de bedst tænkelige forhold – som det også fremgår af regeringens børnekulturpolitiske redegørelse. Ved udarbejdelsen af de regionale kulturaftaler har jeg derfor indføjet følgende passus: »Kulturministeriet lægger vægt på, at kulturregionen i aftaleperioden er særligt opmærksom på initiativer inden for teaterlivet, der forbedrer børns og unges adgang til teateroplevelser.«

Ligeledes understreges i de regionale kulturaftaler kravet om, at teaterstøtten skal ydes til professionelle teatre – altså også professionelle børneteatre. Dette krav stilles netop for at sikre, at for eksempel børneteaterrefusionsordningen videreføres i teaterlovens ånd.

Det er mit klare indtryk fra forhandlingerne med kulturregionerne, at netop børnekulturområdet vil få høj prioritet i kulturregionerne, og jeg har stor tillid til de lokale og regionale politikere, som skal være med til at sikre børnekulturen – og børneteateret – en fremtrædende plads i det regionale kulturbillede. Det er jo i sidste ende dem, der bestemmer, hvor meget børneteater børnene ude lokalt kommer til at se – uanset om det er som led i en regional kulturaftale, eller om det er med refusion efter teaterloven. Jeg er derfor ikke bekymret over at lægge børneteaterrefusionen ud til kulturregionerne.

Spørgsmål 11:

Kan ministeren bekræfte, at ministeren hverken har kompetence til at indstille, udpege eller godkende medlemmer i forbindelse med nedsættelse af de anbefalede »armslængdeorganer«, men at dette alene er et lokalt/regionalt anliggende?

Svar:

Ja, jeg kan bekræfte at kompetencen til at indstille, udpege og godkende medlemmer i forbindelse med nedsættelsen af kulturregionernes

»armslængdeorganer« ligger hos regionen alene. Kulturministeriet skal godkende principperne for nedsættelse af »armslængdeorganerne«, herunder graden af eventuel politisk repræsentation i organerne.

Jeg henviser i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets § 3, stk. 3, hvoraf det fremgår, at kulturregionen i lyset af det konkrete aftaleindhold skal »gøre rede for, hvorledes det såkaldte armslængdeprincip søges efterlevet på regionalt niveau.«